

HET GENTS COLLECTIEF VAN POËZIEVERTALERS werd in 2001 opgericht door Thomas Langerak. Het bestaat uit medewerkers, studenten en oud-studenten van de studierichting Oost-Europese talen en culturen van de Universiteit Gent. Altijd samen, rond de grote tafel, hebben zij vertalingen gemaakt van zo'n 120 gedichten. De meeste zijn verschenen in boeken en tijdschriften. Het collectief focust voornamelijk op hedendaagse dichters. In het Russisch zijn ze veelal geschreven in metrische en rijmende verzen. Het is een uitdaging om het patroon van het origineel na te volgen in een nieuw gedicht in het Nederlands.

BLOK & POESJKIN

De eerste twee jaren heeft het collectief gedichten van Aleksandr Blok vertaald, o.m. zeven gedichten die door Dimitri Sjostakovitsj op muziek zijn gezet.

In 2003 ontstond een samenwerking met dichter-vertaler Koen Stassijns. Voor de door hem geredigeerde bloemlezing *De mooiste van Aleksander Sergejevitsj Poesjkin* heeft de groep een zevental gedichten vertaald.

EUROPALIA.RUSSIA

In 2005 wijdde de vertaalkring zich aan de gedichten van Dmitri Prigov, Olga Sedakova, Vera Pavlova, Jelena Fanajlova en Jevgeni Boenimovitsj. Die vijf Russische dichters maakten in januari 2006 in het kader van Europa.Russia een tournee door België. Bij die gelegenheid verscheen de tweetalige bundel *De taal vervoert de dichter heel ver weg. Поэта –далеко заводит речь. Vijf hedendaagse Russische dichters*, uitg. Poëziecentrum Gent.

Dmitri Prigov is inmiddels overleden; in de Poëziekrant 2007, nummer 6, is een in memoriam gepubliceerd.

Jevgeni Boenimovitsj heeft in november 2006 meegewerkt aan een initiatief van Vers Brussel, dat telkens een dichter en een kunstenaar laat samenwerken in een wijk van de hoofdstad. *Molenbeek, een palimpsest* is een reeks van acht gedichten, een soort dagboek van een observator die scheidingslijnen en verbindingpunten te voorschijn haalt. De dichter werkte samen met kunstenaar Henri Jacobs; die heeft een grafische compositie gemaakt met enkele regels in het Russisch en regels uit de vertalingen in het Nederlands, Frans en Arabisch. Op een groot doek werd het kunstwerk in de zomer en de herfst van 2007 geëxposeerd op een straathoek in Sint-Jans-Molenbeek. Het initiatief kreeg een vervolg in 2010. De gedichten van Boenimovitsj zijn daar veeleer onopvallend aangebracht in de stoeptegels van de nieuwe wandeling langs het kanaal tussen het Saincteletteplein en de Gentsesteenweg. Henri Jacobs koos alweer voor vier talen en drie alfabetten door de verzen in elkaar te laten overlopen.

http://www.versbrussel.be/index.php?q=over_de_dichters/detail/17

KENZJEJEV – KABANOV – MANDELSTAM – KEKOVA

In 2006-2007 ging de aandacht onder andere naar Bachyt Kenzjejev. Hij is momenteel een van de bekendste auteurs. De dichter heeft de Sovjetunie verlaten in het begin van de jaren '80 en is geëmigreerd naar Montréal in Canada en later naar New York. Hij schrijft muzikale, ritmische poëzie vol verwijzingen naar mythologie en literatuur. In *29 januari 2001* en ook in enkele andere gedichten verwijst hij naar Joseph Brodsky.

In september 2009 heeft Bachyt Kenzjejev een bezoek gebracht aan België. Onze gast had heel wat te vertellen onder andere over bekende dichters die hij persoonlijk kent. In die bijeenkomst gaf hij de vertalers een boeiende inkijk in de Russische poëzie anno nu.

Het jaar daarna heeft de (Oekraïense) dichter Aleksandr Kabanov deelgenomen aan een poëzieavond in Gent.

In 2007-2008 heeft het collectief acht gedichten van Osip Mandelstam vertaald. Het resultaat staat in de bundel *Neem mijn verzen in acht*, uitgeverij Atlas.

In november 2011 bestond het Gents Collectief 10 jaar. Ter gelegenheid van dit jubileum werd *Twee gesprekken over de zin van het leven* uitgegeven, een bibliofiele uitgave met vier gedichten van Svetlana Kekova.

JOSEPH BRODSKY

In opdracht van de Bezige Bij vertaalde het collectief twee gedichten van Joseph Brodsky: 'Bij de honderdste geboortedag van Anna Achmatova' en 'Sneeuwstorm in Massachusetts'. Ze zullen voorjaar 2015 verschijnen in *Strohalmen voor de lezer*, een omvangrijke uitgave van Brodsky's poëzie.

CHERSONSKI

Eind 2013 heeft de vertaalkring voor het eerst een volledig boek voltooid. *Familiearchief – Семейный архив* van Boris Chersonski uit Odessa overspant de hele twintigste eeuw, met herinneringen aan verwanten die er niet meer zijn, met oude foto's, discussiërende rabbi's en kaartspelers, joodse voorwerpen en gebeden. De dichtbundel is medio 2014 verschenen bij Uitgeverij Pegasus in de serie Slavische cahiers.

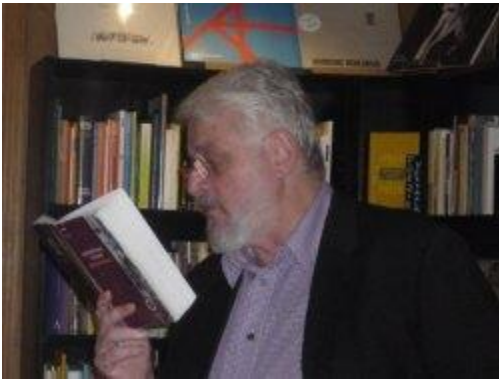
Voor dat uitgebreider werk werden een paar vertaalzaterdagjes uitgetrokken, op de zolder van het gastvrije Poëziecentrum.

Reacties in de pers:

“Chersonski wisselt ironie af met cynisme, wat zijn poëzie een zekere lichtheid geeft als hij zware onderwerpen behandelt. Zoals over een eenzaam familielid: ‘Rachil had eenzaam geleefd. / Uit vrees voor vijanden / Had zij geen vrienden.’ of ‘Op de wereld is geen oord / voor mijn soort // Ik wil nog een beetje leven, / dan mag God de dood mij geven. // Nog een maand. Een uur, nog één. / Niet meteen.” Michel Krielaars, NRC, 27 september 2014

“We lezen over deze familie, die is getekend door twee wereldoorlogen, de Russische revolutie, de Holocaust (*Ze werden naamloos stof/in de aarde van Galicië of Transnistrië*), en de terreur onder Stalin. Prachtig, als is dat misschien niet het juiste woord. Gevoelig. Duister. Met veel onuitgesproken achter de rustig gekozen woorden. (Geen grote woorden, grote woorden zijn voor de slechte dichter. Toch ook: mooi. Mooi van taal. Beklemmend. Dat is het. (Ik kan alleen maar zeggen: lees *Familiearchief!*)” Maarten Moll in Het Parool, 16 okt. 2014

Van 1 november t.e.m. 7 november 2014 was Boris Chersonski te gast bij het vertaalcollectief en bij de Afdeling Slavistiek en Oost-Europakunde van de UGent. Er waren verschillende activiteiten, o.m. een voorstelling van “Familiearchief” bij boekhandel Limerick.

HUIDIG WERK

Op dit moment werkt de vertaalgroep aan een nieuwe bloemlezing met gedichten van Russische auteurs uit verschillende landen.

CATALOGUS

De lijst bevat tien schrijvers van onze tijd, naast Aleksandr Poesjkin en een paar grote namen uit het begin van de 20ste eeuw.

Anna Achmatova

'Aan mijn lief'

'Ik ben als een rivier' (*De vijfde Noordelijke elegie*)

Anastasija Afanasjeva

'Dat wat zich...'

'Omdat hij geen woorden had'

'Zo is het voor het ontwaken, je bent nog niet wakker'

'Ik trappel onhoorbaar, ik ritsel onwennig'

'Er is iemand heel dichtbij die in mijn oor ademt'

Aleksandr Blok

De onbekende

Lied van Ophelia ('Trouw belovend aan je meisje')

Gamajoen, de profetische vogel ('Op water dat zo eindloos blinkt')

'Vioolgezang klonk door de nacht'

'Zie, de stad slaapt in de nevel'

'O, hoe gaat achter het raam tekeer'

'Er ontstaan geheimzinnige tekens'

'Wanneer de stad zich hult in nevel'

Jevgeni Boenimovitsj

'Ja, ja –'

'ik was nog iedere ochtend mijn gezicht en mijn ballen'

Molenbeek. Een Palimpsest (*cyclus van acht gedichten*)

Joseph Brodsky

Bij de honderdste geboortedag van Anna Achmatova

Sneeuwstorm in Massachusetts

Boris Chersonskij. Uit de bundel *Familiearchief - Semejnyj archiv*. 13 gedichten in verschillende tijdschriften.

Veiling van judaïca. Lot 1. Chanoekia. Brons. 19e eeuw. Polen.

Lvov, 1936. Droom

Bessarabië, Galicië, 1913-1939. Uitspraken

Karlsbad – Hamburg, juli 1914. Ansicht met foto

Sekoerjany, 1939 – Lvov, 1956

Bessarabië, 1935

Odessa, 1984 – Kolyma, 1940

Beltsy, 1940 – Lvov, 1993

Kremenets, juni 1910

Veiling van Judaïca. Lot 4. Besamiam

Odessa, 1988. Droom

Gebed

Jelena Fanajlova

'Hier heerst een vreselijke hitte'
'Gisteren brak november al aan'

Aleksandr Kabanov

Vertrek
'Ik leef niet van de dood, hoor ik 's nachts luid geklop'
'In het winterse boek dat de voorraad beschrijft'
Sprinkhanen
Plensbui in Petersburg
'Wolken onder de grond – dat zijn wortels van struiken en bomen'
'De weerspannige slierten van regen als dreadlocks verknoopt'
'Deze engel is mijn broer'
'Ooit, op een dag, breek ik de overeenkomst open'
''t Is mei. We praten over boeken'

Svetlana Kekova

1-2 Twee gesprekken over de zin van het leven

'Zie het laken van de hemel. Zie het beekje. Zie het bos.'
'Zie het schone bord. De lepel. En de leugen in de la.'
'Gebonden zijn en zo de vrijheid winnen'
'Deemoedig zijn brengt innerlijke rust'
'Geef vlinders namen mee die door hun klank'
'Ik leerde leven tussen lasten en verlies'
'Ieder hart snakt naar liefde – het komt er nimmer van los'

Bachyt Kenzjejev

29 januari 2001
'... ik ben een nachtmens, met gehoor'
'Iedere zon een atoom, maar ook is ieder hart een verzuchting'
'Het is een kerk, of misschien een verwaarloosde speelplaats'
'Het giet maar door, geel licht komt uit een raam'
'Door hemelse muziek en eenvoud uit de hel'
'Nu mars verbleekt, homerus zwijgt'
'Zo lang ik leef, herhaal: zolang ik leef'
'Van stof en water was je eerst, een lemen wezen'
'Nog heerst er in de woeste ruimte'

Osip Mandelstam

Admiraliteit
'Nee, ik weet niet wanneer dit lied'
'Langs een laddertje klom ik op'
'Als Rembrandt, martelaar van clair-obscur'
'Gevangen in een leeuwenkuil, een fort'
Reims-Laon
'De lege aarde onvrijwillig rakend'
'Want er zijn vrouwen als de klamme aarde'

Vera Pavlova

'in de winter een dier'

'Ik lonk met mijn ogen, mijn hals en mijn knieën'
'De zon zegt me'
's Ochtends is het lichaam mooier dan het gezicht'
'Een winterlang wachten op de lente'
'Is er leven op Mars?'
'De smaak van de smaak is de smaak van jouw mond'
'Met ieder woord geeft de dichter'
'Waarom zijn noten rond?'
'Zal ik zeggen – wat is geluk?'
'De handen, neen, die staan me niet meer bij'
'Hoeveel ik van de liefde wist'
'Op twintig'
'Onsterfelijkheid is een soort waken'
'Je groeit, om met de liefde te beginnen'
Middel tegen slapeloosheid

Aleksandr Poesjkin

"Een halve koopman, halve lord,.."
"Een raaf komt naar een raaf gesnel,.."
De zwarte sjaal
De oepasboom
"Mijn naam? Wat maakt hij jou toch uit?.."
"Ik dacht, mijn hart liet het vervagen..."
"Laatst bezocht ik weer..."

Dmitri Prigov

'Te midden van het straatgewoel'
'Mijn land, vertel wie ons doorgrondt'
'De staat lijdt vreselijke schade'
'Wie treffen wij in Moskou al niet aan'
'Toen wereldwijd gevangenen vol geraakten'
'Toen ooit op deze plaats het oude Rome'
'Dit echter maakt dat Moskou waarlijk Moskou is'

Olga Sedakova

'Als ik maar even aan je denk'
'Daken, opgeheven aan de rand'
'Ik droom vaak van de dood, die telkens weer'
Regen
Niets
Sant' Alessio. Rome
De engel van Reims

Nikolaj Zabolotski

'O bomen, ga lezen Hesiodos' verzen'
'De ochtend heeft het dorp nog niet bereikt'
De voorbijganger
'Late klapprozen staan te verdorren'
Afscheid van vrienden

PUBLICATIES

De gedichten zijn gepubliceerd in *Poëziekrant*, *Revolver*, *Tijdschrift voor Slavische Literatuur*, *Kunsttijdschrift Vlaanderen*, *Tortuca* en in enkele bloemlezingen.

Dmitri Sjostakovitsj, "Zeven gedichten van Aleksandr Blok voor sopraan, piano, viool en cello" opus 127.
in: *Tijdschrift voor Slavische Literatuur*, nr. 34, mei 2003. (Blok 2-7)

Koen Stassijns en Ivo van Strijtem Red. *De mooiste van Aleksander Sergejevitsj Poesjkin*. Lannoo/Atlas: Tielt / Amsterdam 2005. (Poesjkin 1-7)

Aleksander Poesjkin, *Poëziekrant*, 2005, nr. 2. (Poesjkin 1-6)

Aleksandr Prigov, *Poëziekrant*, 2005, nr. 4. (Prigov 1-8)

Olga Sedakova, *Poëziekrant*, 2005, nr. 5. (Sedakova 1-7)

Koen Stassijns en Ivo van Strijtem. Samenst. *3000 jaar wereldpoëzie in 500 onsterfelijke gedichten*. Lannoo/Atlas: Tielt / Amsterdam 2005. (Poesjkin 5, 7)

De taal vervoert de dichter heel ver weg. Поэта – далеко заводит речь. Vijf hedendaagse Russische dichters. Red. Thomas Langerak en Eric Metz. Vert. Gents Collectief van Poëzievertalers, Maarten Bogaert, Lut de Block, Miriam Van hee. Poeziecentrum: Gent 2006. (Boenimovitsj 1-2, Fanajlova 1-2, Pavlova 1-8, Prigov 1-7, Sedakova 1-7)

Bachyt Kenzjejev, 'Zes gedichten', *Revolver* 138 (Kenzjejev 1-6)

Van Dante tot Neruda, 123 wereldgedichten om uit het hoofd te kennen. Bloemlezing samengesteld door Koen Stassijns en Ivo van Strijtem, Lannoo/Atlas: Tielt/Amsterdam 2009. (Mandelstam 4, 7, 8)

Engelen en demonen, bloemlezing samengesteld door Lara Sels en Eric Metz, Poeziecentrum Gent 2009 (Sedakova 7)

Vers Brussel: poëzie in de stad. Samenst. Brigitte Neervoort, Antwerpen: Vrijdag 2009. [Cahier 2 van Het beschrijf] (Boenimovitsj 3)

Vera Pavlova, *Poëziekrant*, 2010, nr. 4., met inleiding van Thomas Langerak *Brieven naar de kamer hiernaast* (Pavlova 9-15)

Osip Mandelstam, *Neem mijn verzen in acht*, samengesteld door Yolande Bloemen en Peter Zeeman, Uitgeverij Atlas, Amsterdam/Antwerpen, 2010. (Mandelstam 1-8)

Boris Chersonski, *Kunsttijdschrift Vlaanderen*, nr. 335, april 2011. (Chersonskij 6-7)

Boris Chersonski, *Tijdschrift voor Slavische Literatuur*, nr. 59, september 2011, met inleiding van Thomas Langerak. (Chersonskij 3-7)

Svetlana Kekova, *Twee gesprekken over de zin van het leven, Два разговора о смысле жизни*, Gents Collectief van Poëzievertalers, Gent 2011, met nawoord van Thomas Langerak, 16 blz. (Kekova 1-4)

Boris Chersonskij, *Poëziekrant*, Nr.8, 2013. Met inleiding door Thomas Langerak "Een verdwenen wereld tot leven gewekt: Het familiearchief van Boris Chersonski". (Chersonski 8-12)

Aleksandr Kabanov, Vier gedichten. *Tortuca. Literatuur en beeldende kunst*. Nr. 34 (2014). (Kabanov 1, 2, 5, 6)

Aleksandr Kabanov, Twee gedichten. *Kunsttijdschrift Vlaanderen*, nr. 351, dec. 2014, blz. 45. (Kabanov 4, 7)

Boris Chersonski, Familiearchief | Семейный архив. Vert. Gents Collectief van Poëzievertalers. Inl. Thomas Langerak. Uitgeverij Pegasus & Stichting Slavische Literatuur, Amsterdam 2014. [Slavische cahiers nr. 19, 333 blz.]

Bachyt Kenzjejev. *Passage, Tijdschrift voor Europese literatuur & cultuur*, 2015 jrg. 2 - nr. 3, blz. 26-27. Met essay van Thomas Langerak, blz. 20-25. (Kenzjejev 7-10)

Svetlana Kekova, Drie gedichten. *Extaze*, 2015 nr. 3, blz. 24-26. Met essay van Thomas Langerak, blz. 19-23. (Kekova 5-7)

Nikolaj Zabolotski, 'O bomen, ga lezen...'. *Poëziekrant* nr. 1, 2017, blz. 74-77. Met inleiding door Thomas Langerak. (Zabolotski 1-5)

ORGANISATIE

De afgelopen tien jaar heeft het collectief twee maal een stimuleringsbeurs van het Vlaams Fonds voor de Letteren gekregen.

De volgende slavisten maken of maakten deel uit van het collectief: Bart Cosyns, Jan Debergh, Hubert De Vogelaere, Elisabeth Ghysels, Thomas Langerak, Geertrui Libbrecht, Lotte Loncin, Eric Metz, Alexandre Popowycz, Helen Saelman, Marie Van den Berghe, Miriam Van hee, Xavier Verbeke, Jeannine Vereecken en Stijn Vervaeet.

Het Gents Collectief van Poëzievertalers maakt deel uit van De Stichting Russische Poëzie in de Lage Landen te Terneuzen, Nederland.

Publicatie van vertalingen uitsluitend na schriftelijke toestemming van de vertalers.

@ Stichting Russische Poëzie in de Lage Landen.